Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

19. prosince 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Celní unie – Nařízení (EU) č. 952/2013 – Celní kodex Unie – Článek 15 – Poskytování informací celním orgánům – Porušení celních předpisů – Článek 42 – Účinné, přiměřené a odrazující sankce – Rámcové rozhodnutí 2005/212/SVV – Konfiskace výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti – Článek 2 odst. 1 – Konfiskace – Vnitrostátní právní úprava, která stanoví uložení pokuty ve výši 100 až 200 % celní hodnoty zboží a jeho konfiskaci bez ohledu na vlastníka“

Ve spojených věcech C-717/22 a C-372/23,

jejichž předmětem jsou dvě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutím Okresního soud ve Svilengradu (Rajonen sad Svilengrad, Bulharsko) (C-717/22) ze dne 10. listopadu 2022 a rozhodnutím Správního soudu v Chaskovu (Administrativen sad – Chaskovo, Bulharsko) (C-372/23) ze dne 1. června 2023, došlými Soudnímu dvoru dne 23. listopadu 2022 a 13. června 2023, v řízení

„SISTEM LUX“ OOD (C-717/22),

VU (C-372/23)

proti

Teritorialna direkcija Mitnica Burgas,

za účasti:

Rajonna prokuratura – Chaskovo, Teritorialno otdelenie – Svilengrad (C-717/22),

Okražna prokuratura – Chaskovo (C-372/23),

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení: K. Jürimäe, předsedkyně druhého senátu vykonávající funkci předsedy třetího senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce třetího senátu, N. Jääskinen (zpravodaj), M. Gavalec a N. Piçarra, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

* Jednací jazyk: bulharština.

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za „SISTEM LUX“ OOD: I. A. Ivanov, advokat,

– za Teritorialna direkcija Mitnica Burgas: V. Stefanov,

– za bulharskou vládu: T. Mitova, S. Ruseva a R. Stojanov, jako zmocněnci,

– za belgickou vládu: S. Baeyens a P. Cottin, jako zmocněnci,

– za španělskou vládu: A. Pérez-Zurita Gutiérrez, jako zmocněnkyně,

– za italskou vládu: G. Palmieri, jako zmocněnkyně, ve spolupráci s: A. Collabolletta a F. Meloncelli, avvocati dello Stato,

– za lotyšskou vládu: J. Davidoviča, K. Pommere a I. Romanovska, jako zmocněnkyně,

– za Evropskou komisi: F. Moro a I. Zalogin, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. května 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 1 čtvrté odrážky a čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2005/212/SVV ze dne 24. února 2005 o konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti (Úř. věst. 2005, L 68, s. 49), čl. 5 bodu 3, článku 15 a čl. 42 odst. 1 a 2. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1, a oprava Úř. věst. 2016, L 267, s. 2, dále jen „celní kodex Unie“), čl. 2 bodu 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (Úř. věst. 2014, L 127, s. 39), jakož i čl. 17 odst. 1, článku 41 a čl. 49 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

2 Tyto žádosti byly předloženy zaprvé v rámci sporu mezi „SISTEM LUX“ OOD (dále jen „Sistem Lux“), společností usazenou v Srbsku, a Územním celním ředitelstvím v Burgasu (Teritorialna direkcija Mitnica Burgas, Bulharsko) (dále jen „celní ředitelství“) (věc C-717/22) a zadruhé v rámci sporu mezi VU, fyzickou osobou srbské státní příslušnosti, a celním ředitelstvím (věc C-372/23), ve věci rozhodnutí uložit VU správní sankci za pašování, jakož i zabavit zboží společnosti Sistem Lux, které bylo pašováno.

Právní rámec

Unijní právo

Rámcové rozhodnutí 2005/212

3 Bod 1 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2005/212 uvádí:

„Hlavním motivem přeshraniční organizované trestné činnosti je finanční prospěch. Aby byly veškeré snahy v oblasti předcházení této trestné činnosti a boje proti ní účinné, musí se zaměřit na vysledování, zmrazení, zajištění a konfiskaci výnosů z trestné činnosti. […]“

4 Článek 1 tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Definice“, ve čtvrté odrážce uvádí:

„Pro účely tohoto rámcového rozhodnutí se rozumí:

[…]

– ‚konfiskací‘ sankce nebo opatření nařízené soudem následující po řízení, které se týká jednoho nebo více trestných činů, jež vede k trvalému odnětí majetku“.

5 Článek 2 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Konfiskace“, stanoví:

„1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření, která mu umožní uložit úplnou nebo částečnou konfiskaci nástrojů trestných činů a výnosů z trestných činů, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby přesahující jeden rok, nebo majetku, jehož hodnota odpovídá těmto výnosům.

[…]“

Celní kodex Unie

6 Článek 15 celního kodexu Unie, nadepsaný „Poskytování informací celním orgánům“, stanoví:

„1. Každá osoba, která se přímo nebo nepřímo podílí na vyřizování celních formalit nebo na celních kontrolách, poskytne celním orgánům na jejich žádost a v jakémkoli stanoveném termínu všechny potřebné doklady a informace v náležité podobě a veškerou pomoc nezbytnou pro splnění těchto formalit nebo provedení kontrol.

2. Podáním celního prohlášení, celního prohlášení pro dočasné uskladnění, vstupního souhrnného celního prohlášení, výstupního souhrnného celního prohlášení, prohlášení o zpětném vývozu nebo oznámení o zpětném vývozu určitou osobou celním orgánům nebo podáním žádosti o povolení nebo o jakékoli jiné rozhodnutí se dotyčná osoba stává odpovědnou:

a) za správnost a úplnost informací uvedených v celním prohlášení, oznámení nebo žádosti;

b) za pravost, správnost a platnost dokladu podporujícího prohlášení, oznámení nebo žádosti;

c) případně za dodržení všech povinností v souvislosti s propuštěním zboží do daného celního režimu nebo s prováděním schválených operací.

První pododstavec se rovněž vztahuje na poskytování jakýchkoli informací v jakékoli podobě požadovaných celními orgány nebo jim předložených.

Jestliže prohlášení nebo oznámení podává nebo informace poskytuje celní zástupce dotyčné osoby podle článku 18, je povinnostmi uvedenými v prvním pododstavci tohoto odstavce vázán i celní zástupce.“

7 Článek 42 tohoto kodexu, nadepsaný „Uplatnění sankcí“, uvádí:

„1. Každý členský stát stanoví sankce za porušení celních předpisů. Tyto sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

2. Uplatňují-li se správní sankce, mohou mít mimo jiné jednu z těchto forem, případně obě formy:

a) peněžní pokuta uložená celními orgány, případně včetně narovnání použitého namísto trestní sankce;

b) zrušení, pozastavení nebo změna jakéhokoli povolení, jehož je dotyčná osoba držitelem.

[…]“

8 Článek 79 uvedeného kodexu, nadepsaný „Celní dluh vzniklý nesplněním povinností nebo podmínek“, v odstavci 1 stanoví:

„U zboží podléhajícího dovoznímu clu vzniká celní dluh při dovozu nesplněním:

a) některé z povinností stanovených v celních předpisech pro vstup zboží, které není zbožím Unie, na celní území [Evropské u]nie, pro jeho odnětí celnímu dohledu nebo pro pohyb, zušlechtění, uskladnění, dočasné uskladnění, dočasné použití zboží nebo nakládání s tímto zbožím na tomto území;

b) některé z povinností stanovených v celních předpisech upravujících konečné užití zboží na celním území Unie;

c) podmínky, na jejímž základě může být zboží, které není zbožím Unie, propuštěno do celního režimu nebo mu může být přiznáno osvobození od cla či snížená sazba dovozního cla podle jeho konečného užití.“

9 Článek 158 téhož kodexu, nadepsaný „Uvedení zboží v celním prohlášení a dohled celních orgánů nad zbožím Unie“, zní takto:

„1. Veškeré zboží, které má být propuštěno do celního režimu, s výjimkou režimu svobodného pásma, musí být uvedeno v celním prohlášení, které je příslušné pro daný celní režim.

2. Ve zvláštních případech, kromě případů uvedených v čl. 6 odst. 3, lze podat celní prohlášení jinými způsoby, než je metoda elektronického zpracování dat.

3. Zboží Unie navržené v prohlášení k vývozu, k propuštění do režimu vnitřního tranzitu Unie nebo pasivního zušlechťovacího styku je pod celním dohledem od okamžiku přijetí celního prohlášení uvedeného v odstavci 1 až do okamžiku, kdy opustí celní území Unie nebo je přenecháno ve prospěch státu nebo zničeno nebo kdy je platnost celního prohlášení zrušena.“

10 Článek 198 celního kodexu Unie, nadepsaný „Opatření přijímaná celními orgány“, stanoví:

„1. Celní orgány přijmou veškerá nezbytná opatření, včetně zabavení a prodeje nebo zničení zboží, pro nakládání se zbožím v těchto případech:

a) nebyla-li splněna jedna z povinností stanovených celními předpisy týkající se vstupu zboží, které není zbožím Unie, na celní území Unie, nebo bylo zboží vyjmuto z dohledu celních orgánů;

[…]“

11 Článek 233 tohoto kodexu, nadepsaný „Povinnosti držitele tranzitního režimu Unie a dopravce a příjemce zboží přepravovaného v tranzitním režimu Unie“, stanoví:

„1. Držitel tranzitního režimu Unie je povinen:

a) předložit zboží v nezměněném stavu, jakož i požadované informace, celnímu úřadu určení ve stanovené lhůtě a dodržet přitom opatření přijatá celními orgány k zajištění totožnosti tohoto zboží;

[…]

3. Dopravce nebo příjemce zboží, který zboží přijímá s vědomím, že se toto zboží přepravuje v tranzitním režimu Unie, je rovněž povinen ve stanovené lhůtě předložit celnímu úřadu určení zboží v nezměněném stavu a dodržet přitom opatření přijatá celními orgány k zajištění totožnosti tohoto zboží.“

12 Článek 226 uvedeného kodexu, nadepsaný „Vnější tranzit“, stanoví:

„1. Režim vnějšího tranzitu umožňuje přepravu zboží, které není zbožím Unie, mezi dvěma místy na celním území Unie, aniž by toto zboží podléhalo:
   a) dovoznímu clu;
   b) jiným poplatkům stanoveným dalšími příslušnými platnými předpisy;
   c) obchodněpolitickým opatřením, pokud tato opatření nezakazují vstup zboží na celní území Unie nebo jeho výstup z tohoto území.

2. Ve zvláštních případech se zboží Unie propustí do režimu vnějšího tranzitu.

[…]“

Směrnice 2014/42

13 Článek 2 bod 4 směrnice 2014/42, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

4) ‚konfiskací‘ trvalé odnětí majetku nařízené soudem v souvislosti s trestným činem“.

14 Článek 14 této směrnice, nadepsaný „Nahrazení společné akce 98/699/SVV a některých ustanovení rámcových rozhodnutí 2001/500/SVV a 2005/212/SVV“, v odstavci 1 uvádí:

„Společná akce 98/699/SVV [ze dne 3. prosince 1998 přijatá Radou na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o praní peněz, identifikaci, vysledování, zmrazení, zajištění a propadnutí nástrojů trestné činnost a výnosů z ní (Úř. věst. 1998, L 333, s. 1; Zvl. vyd. 19/01, s. 97)], čl. 1 písm. a), články 3 a 4 rámcového rozhodnutí [Rady] 2001/500/SVV [ze dne 26. června 2001 o praní peněz, identifikaci, vysledování, zmrazení, zajištění a propadnutí nástrojů trestné činnosti a výnosů z ní (Úř. věst. 2001, L 182, s. 1; Zvl. vyd. 19/14, s. 158)] a článek 1 první čtyři odrážky a článek 3 rámcového rozhodnutí [2005/212] se touto směrnicí nahrazují ve vztahu k členským státům, které jsou vázány touto směrnicí, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení těchto rámcových rozhodnutí ve vnitrostátním právu.“

Evropský kodex řádné správní praxe

15 Článek 7, nadepsaný „Nezneužívání pravomocí“, Evropského kodexu řádné správní praxe, schváleného usnesením Parlamentu ze dne 6. září 2001 (Úř. věst. 2002, C 72 E, s. 331), stanoví:

„Pravomoci jsou vykonávány pouze za účelem, pro který je udělují příslušné předpisy. Úředník se zejména vyhne využívání těchto pravomocí k účelům, které nemají právní základ nebo které nemohou být zdůvodněny veřejným zájmem.“

Bulharské právo

Celní zákon

16 Článek 231 celního zákona (zakon za mitnicite) (DV č. 15 ze dne 6. února 1998), ve znění použitelném na skutkový stav sporu v původním řízení (dále jen „celní zákon“), stanoví:

„Rozhodnutí o uložení správní sankce vydává ředitel Celního úřadu [Agencija ‚Mitnici‘, Bulharsko] nebo jím určení úředníci.“

17 Článek 233 tohoto zákona uvádí:

„(1) Každému, kdo přemisťuje nebo přepravuje zboží přes státní hranici bez vědomí nebo povolení celních orgánů nebo se o to pokouší, je uložena pokuta za pašování ve výši 100 až 200 % celní hodnoty zboží nebo v případě vývozu hodnoty tohoto zboží, pokud spáchaný skutek není trestným činem.

[…]

(6) Výrobky, které byly pašovány, budou zabaveny ve prospěch státu bez ohledu na to, kdo je jejich majitelem, a pokud chybí nebo byly odcizeny, je [pachatel] povinen zaplatit částku rovnající se jejich celní hodnotě nebo v případě vývozu hodnotě tohoto zboží.

[…]“

Zákon o správních deliktech a sankcích

18 Článek 7 zákona o správních deliktech a sankcích (zakon za administrativnite narušenija i nakazanija) (DV č. 92 ze dne 28. listopadu 1969) stanoví:

„(1) Skutek kvalifikovaný jako správní delikt je zaviněný, pokud je spáchán úmyslně či z nedbalosti.

(2) Skutky spáchané z nedbalosti nejsou sankcionovány pouze ve výslovně stanovených případech.“

Spory v původním řízení a předběžné otázky

Věc C-717/22

19 Dne 28. května 2021 provedl celní úředník na celním úřadě Kapitan Andrejevo (Bulharsko) na bulharsko-turecké hranici kontrolu nákladního vozidla s návěsem, který převážel třináct balení hliníkových profilů naložených v Turecku.

20 Celní úředník ověřil celní doklady, které mu předložil VU, řidič tohoto nákladního vozidla, a zjistil, že osm přepravovaných balení, která patřila společnosti Sistem Lux, nebylo uvedeno v průvodních dokladech.

21 Bylo zahájeno řízení o správním deliktu podle čl. 233 odst. 1 celního zákona, na jehož konci bylo zjištěno, že VU, přestože byl přítomen při nakládce a vážení nákladu, nesplnil jakožto řidič vykonávající mezinárodní přepravu svou povinnost seznámit se s dokumenty, které mu byly poskytnuty, a ověřit zejména jejich soulad se skutečně přepravovaným zbožím.

22 Správní orgán ukládající sankci měl tudíž za to, že se VU tím, že bez vědomí a povolení celních orgánů přepravoval dotčené hliníkové profily přes bulharskou hranici, dopustil z nedbalosti správního deliktu uvedeného v čl. 233 odst. 1 celního zákona. Uložil mu tudíž pokutu za pašování ve výši 73 140,06 bulharských leva (BGN) (přibližně 37 400 eur), což odpovídá celní hodnotě hliníkových profilů nalezených v osmi baleních neuvedených v celním prohlášení. Nařídil rovněž konfiskaci těchto hliníkových profilů ve prospěch státu na základě čl. 233 odst. 6 celního zákona.

23 V tomto kontextu podala společnost Sistem Lux proti příkazu ke konfiskaci uvedených hliníkových profilů žalobu k Okresnímu soudu ve Svilengradu (Rajonen sad Svilengrad, Bulharsko), který je předkládajícím soudem.

24 V tomto ohledu má předkládající soud za to, že by čl. 233 odst. 6 celního zákona, který stanoví konfiskaci pašovaných výrobků bez ohledu na jejich vlastníka, mohl být v rozporu s ustanoveními unijního práva, pokud tyto výrobky patří jiné osobě než pachateli správního deliktu nebo pokud se pachatel dopustil tohoto deliktu z nedbalosti.

25 Kromě toho tento soud uvádí, že unijní právo může rovněž bránit takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ustanovení uvedené v předchozím bodě, jelikož konfiskace, která představuje dodatečnou sankci vedle pokuty za pašování, by mohla být v rozporu se zásadou proporcionality zakotvenou v čl. 42 odst. 1 celního kodexu Unie ve spojení s čl. 49 odst. 3 Listiny. Takové ustanovení by rovněž mohlo být v rozporu s právem každého svobodně užívat jím nabytý majetek, které je uvedeno v čl. 17 odst. 1 Listiny.

26 Dále si předkládající soud klade otázku ohledně slučitelnosti konfiskačního opatření stanoveného v čl. 233 odst. 6 celního zákona s čl. 42 odst. 2 celního kodexu Unie v rozsahu, v němž tento kodex stanoví taxativní výčet správních sankcí, které mohou být uloženy v případě porušení celních předpisů, jakož i s čl. 1 čtvrtou odrážkou a čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/212 a čl. 2 bodem 4 směrnice 2014/42, které brání tomu, aby takové opatření nařídil správní orgán.

27 Za těchto podmínek se Okresní soud ve Svilengradu (Rajonen sad Svilengrad, Bulharsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 42 odst. 2 [celního kodexu Unie], jenž taxativně stanoví formy správních sankcí, které mohou být uloženy za porušení celních předpisů, vykládán ve spojení s čl. 17 odst. 1 [Listiny], v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 233 odst. 6 celního zákona, který jako dodatečnou správní sankci stanoví konfiskaci (nebo konfiskaci ve prospěch státu) předmětu správního deliktu? Je konfiskace předmětu správního deliktu přípustná v případech, kdy konfiskovaný majetek patří jiné osobě než pachateli správního deliktu?

2) Musí být čl. 42 odst. 1 [tohoto kodexu] ve spojení s čl. 49 odst. 3 Listiny vykládán v tom smyslu, že braní takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 233 odst. 6 celního zákona, která kromě uložení pokuty stanoví jako další správní sankci konfiskaci (nebo konfiskaci ve prospěch státu) předmětu správního deliktu, z důvodu, že se jedná o neúměrný sankční zásah do vlastnického práva, který je nepřiměřený sledovanému legitimnímu cíli, a to obecně v případech, kdy zkonfiskovaný majetek (předmět správního deliktu) patří pachateli správního deliktu, i v případech, kdy patří třetí osobě (jiné než pachateli), a zejména v případech, kdy pachatel správní delikt nespáchal úmyslně, nýbrž z nedbalosti?

3) Musí být ustanovení čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/[212] ve spojení s čl. 17 odst. 1 Listiny a s ohledem na rozsudek Soudního dvora ze dne 14. [ledna] 2021, Okražna prokuratura – Chaskovo a Apelativna prokuratura – Plovdiv (C-393/19, EU:C:2021:8) vykládány na základě *argumentum a fortiori* v tom smyslu, že se použijí rovněž na případy, v nichž spáchaný čin není trestným činem, ale správním deliktem, přičemž rozdíl mezi oběma spočívá pouze v kritériu „velkého rozsahu“ podle hodnoty pašovaného předmětu určené judikaturou[?] Musí být v tomto případě čl. 1 čtvrtá odrážka rámcového rozhodnutí Rady 2005/212 a čl. 2 bod 4 [směrnice 2014/42] vykládány v tom smyslu, že pojem ‚konfiskace‘ označuje speciálně trest nebo opatření nařízené soudem, a proto není přípustné, aby byly uloženy správním orgánem, a je třeba tato ustanovení vykládat v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 233 odst. 6 celního zákona ve spojení s článkem 231 téhož zákona?“

Věc C-372/23

28 Je třeba uvést, že spor v původním řízení ve věci C-372/23 vychází ze stejných skutkových okolností jako ve věci C-717/22, které jsou uvedeny v bodech 19 až 22 tohoto rozsudku.

29 VU napadl rozhodnutí správního orgánu ukládajícího sankci, kterým mu byla uložena pokuta za pašování ve výši 73 140,06 BGN a zabaveno dotčené zboží ve prospěch státu, před Okresním soudem ve Svilengradu (Rajonen sad Svilengrad).

30 Tento soud toto rozhodnutí potvrdil z důvodu, že VU toto zboží skutečně přepravoval a dovezl je na bulharské území bez vědomí a povolení celních orgánů, přičemž nesplnil předem danou povinnost deklarovat toto zboží, a to nikoliv ústně, ale písemně, a že tedy došlo k naplnění skutkové podstaty správního deliktu „pašování“ ve smyslu čl. 233 odst. 1 celního zákona. Kromě toho uvedl, že VU porušil svou povinnost obezřetnosti, což představuje formu „zavinění“ ve smyslu § 7 zákona o správních deliktech a sankcích, to i přes neúmyslnou povahu porušení.

31 VU podal proti tomuto rozsudku opravný prostředek ke Správnímu soudu v Chaskovu (Administrativen sad Chaskovo, Bulharsko), který je předkládajícím soudem. VU před tímto předkládacím soudem tvrdí, že povinnost písemně deklarovat dotčené zboží neporušil úmyslně, a že se tedy nedopustil správního deliktu pašování, který předpokládá existenci úmyslu.

32 VU rovněž tvrdí, že celní úředníci při celní kontrole nejednali v souladu s články 6 až 10 Evropského kodexu řádné správní praxe, a konkrétně že porušili článek 7 tohoto kodexu, když ho shledali odpovědným.

33 Předkládající soud uvádí, že má pochybnosti o slučitelnosti čl. 233 odst. 1 celního zákona s unijním právem, jelikož toto ustanovení nerozlišuje podle toho, zda k pašování došlo úmyslně, či z nedbalosti. Tento předkládající soud má však za to, že vnitrostátní právní předpisy lze rovněž považovat za slučitelné s čl. 49 odst. 3 Listiny z důvodu, že správní delikty představují menší společenskou nebezpečnost než trestné činy. Kromě toho uvedený předkládající soud uvádí, že čl. 233 odst. 1 celního zákona stanoví uložení sankce, která může být upravena v rozmezí od 100 do 200 % celní hodnoty zboží, takže správní orgán ukládající sankci použije toto ustanovení s přihlédnutím ke všem skutečnostem a okolnostem daného případu, včetně úmyslné nebo nedbalostní povahy spáchaného deliktu.

34 Za těchto podmínek se Správní soud v Chaskovu (Administrativen sad – Chaskovo) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být článek 15 ve spojení s čl. 42 odst. 1 [celního kodexu Unie] vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 233 odst. 1 [celního zákona] ve spojení s článkem 7 [zákona o správních deliktech a sankcích], která v případě porušení celních předpisů spáchaného porušením povinnosti obezřetnosti spočívajícím v nedodržení náležité formy celního prohlášení týkajícího se zboží přepravovaného přes státní hranici stanoví uložení sankce za neúmyslné pašování? Je přípustná vnitrostátní právní úprava, která v takových případech umožňuje kvalifikovat daný správní delikt jako pašování spáchané z nedbalosti, nebo je nezbytným znakem skutkové podstaty pašování úmysl?

2) Musí být čl. 42 odst. 1 [tohoto kodexu] vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 233 odst. 1 [celního zákona] ve spojení s článkem 7 zákona o správních deliktech a sankcích, podle níž lze poprvé spáchaný správní delikt spadající pod pojem ‚pašování' bez ohledu na to, zda byl spáchán úmyslně či z nedbalosti, potrestat sankcí stejného druhu a výše, a to ‚pokutou' ve výši 100 až 200 % celní hodnoty předmětu daného správního deliktu?

3) Musí být čl. 42 odst. 2 [uvedeného kodexu] vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 233 odst. 6 [celního zákona], která jako dodatečnou správní sankci stanoví konfiskaci (ve prospěch státu) zboží nebo majetku, které byly předmětem správního deliktu a jejichž držení není zakázáno? Je konfiskace předmětu správního deliktu přípustná v případech, kdy konfiskovaný majetek patří jiné osobě než pachateli správního deliktu?

4) Musí být čl. 42 odst. 1 [téhož kodexu] ve spojení s čl. 49 odst. 3 [Listiny] vykládán v tom smyslu, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je čl. 233 odst. 6 celního zákona, která kromě uložení pokuty stanoví jako další sankci konfiskaci (ve prospěch státu) zboží nebo majetku, které byly předmětem správního deliktu a jejichž držení není zakázáno, je nepřípustná z důvodu, že představuje neúměrný sankční zásah do vlastnického práva, který je nepřiměřený sledovanému legitimnímu cíli, a to obecně v případech, kdy zkonfiskovaný majetek (předmět správního deliktu) patří pachateli správního deliktu, i v případech, kdy patří třetí osobě (jiné než pachateli), a zejména v případech, kdy pachatel správní delikt nespáchal úmyslně, nýbrž z nedbalosti?

5) Musí být čl. 5 [bod] 3 [celního kodexu Unie] ve spojení s článkem 41 [Listiny] vykládán v tom smyslu, že orgány, které provádějí celní kontroly, musí dodržovat ustanovení Evropského kodexu řádné správní praxe, zejména články 6 až 10, a že je nepřípustná taková vnitrostátní právní úprava, jako je čl. 233 odst. 1 celního zákona ve spojení s čl. 7 odst. 2 zákona o správních deliktech a sankcích, podle které lze osobám, které formálně a z nedbalosti porušily celní předpisy, uložit sankce za úmyslné jednání a nařídit konfiskaci předmětu deliktu patřícího třetí osobě ve prospěch státu, jak stanoví 233 odst. 6 celního zákona, aniž byla osoba, která jednala bez náležité péče, předem poučena o tom, jak se má chovat v souladu s právními předpisy a jak má zákonem stanoveným způsobem řádně vyplnit své doklady pro přepravu zboží přes vnější hranici Evropské unie?"

K předběžným otázkám

K přípustnosti

35 Podle ustálené judikatury je postup zavedený článkem 267 SFEU nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, které mají tyto soudy rozhodnout (rozsudek ze dne 26. března 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 44, jakož i citovaná judikatura).

36 Vzhledem k tomu, že předkládací rozhodnutí slouží jako základ pro toto řízení, je vnitrostátní soud povinen v tomto samotném rozhodnutí vysvětlit skutkový a právní rámec sporu v původním řízení a poskytnout nezbytná vysvětlení k důvodům volby ustanovení unijního práva, o jejichž výklad žádá, jakož i k souvislosti, kterou spatřuje mezi těmito ustanoveními

a vnitrostátními právními předpisy použitelnými na spor, který mu byl předložen [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. června 2020, C. F. (Daňová kontrola), C-430/19, EU:C:2020:429, bod 23 a citovaná judikatura].

37 V tomto ohledu je třeba rovněž zdůraznit, že informace obsažené v předkládacím rozhodnutí mají Soudnímu dvoru nejen umožnit, aby podal užitečné odpovědi na otázky položené vnitrostátním soudem, ale mají také poskytnout vládám členských států, jakož i ostatním zúčastněným možnost předložit vyjádření v souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora Evropské unie. Je na Soudním dvoru, aby zajistil zachování tohoto práva s ohledem na to, že na základě tohoto ustanovení jsou zúčastněným oznamována pouze předkládací rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. září 2021, Irish Ferries, C-570/19, EU:C:2021:664, bod 134 a citovaná judikatura).

38 Tyto kumulativní požadavky týkající se obsahu předkládacího rozhodnutí jsou výslovně uvedeny v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora, který má předkládající soud v rámci spolupráce zavedené článkem 267 SFEU znát a který je povinen důsledně dodržovat (usnesení ze dne 3. července 2014, Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, bod 21, a rozsudek ze dne 9. září 2021, Toplofikacia Sofia a další, C-208/20 a C-256/20, EU:C:2021:719, bod 20, jakož i citovaná judikatura). Kromě toho uvedené požadavky jsou připomenuty v bodech 13, 15 a 16 Doporučení Soudního dvora Evropské unie pro vnitrostátní soudy o zahájení řízení o předběžné otázce (Úř. věst. 2019, C 380, s. 1), které jsou nyní obsaženy v bodech 13, 15 a 16 nového znění Doporučení Soudního dvora Evropské unie pro vnitrostátní soudy o zahájení řízení o předběžné otázce (Úř. věst. 2024, C 6008).

39 V projednávaném případě pátá otázka ve věci C-372/23 tyto požadavky nesplňuje.

40 V předkládacím rozhodnutí totiž nejsou uvedeny důvody, na základě kterých má předkládající soud pochybnosti o výkladu ustanovení uvedených ve znění této otázky, konkrétně ustanovení Evropského kodexu řádné správní praxe. Tento soud neuvádí ani vazbu, kterou spatřuje mezi ustanoveními tohoto kodexu a vnitrostátními právními předpisy použitelnými na spor v původním řízení. Za těchto podmínek Soudní dvůr nemůže posoudit, v jakém rozsahu je odpověď na tuto otázku nezbytná k tomu, aby uvedený soud mohl rozhodnout.

41 Z toho vyplývá, že pátá otázka ve věci C-372/23 je nepřípustná.

K věci samé

K první a druhé otázce ve věci C-372/23

42 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu ve věci C-372/23, jimiž je třeba se zabývat společně, je, zda článek 15 a čl. 42 odst. 1 celního kodexu Unie musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje konstatovat porušení celních předpisů z pouhé nedbalosti spočívající v nedodržení náležité formy celního prohlášení o přepravovaném zboží, a tomu, aby za takových okolností byla pachateli uvedeného porušení uložena správní sankce ve výši odpovídající přinejmenším celní hodnotě zboží, které bylo předmětem tohoto porušení.

43 Článek 15 celního kodexu Unie, nadepsaný „Poskytování informací celním orgánům“, v odstavci 1 stanoví, že každá osoba, která se přímo nebo nepřímo podílí na celních kontrolách, poskytne celním orgánům všechny potřebné doklady a informace. Podle odstavce 2 tohoto článku 15 podáním celního prohlášení určitou osobou celním orgánům se dotyčná osoba stává odpovědnou zejména za správnost a úplnost informací uvedených v tomto prohlášení.

44 V projednávané věci skutečnosti obsažené ve spise, který má Soudní dvůr k dispozici, podle všeho naznačují, že zboží dotčené ve věcech v původních řízeních bylo přepravováno z Turecka do Srbska, přičemž Bulharsko je pouze tranzitní zemí. S výhradou ověření, která musí provést předkládající soud, tak mělo být toto zboží propuštěno do „režimu vnějšího tranzitu“ ve smyslu článku 226 celního kodexu Unie. Článek 158 tohoto kodexu stanoví, že veškeré zboží, které má být propuštěno do celního režimu, s výjimkou režimu svobodného pásma, musí být uvedeno v příslušném celním prohlášení pro daný celní režim.

45 Nesplnění povinnosti podat celní prohlášení, která vyplývá z čl. 15 odst. 1 celního kodexu Unie ve spojení s článkem 158 tohoto kodexu, představuje „porušení celních předpisů“ ve smyslu čl. 42 odst. 1 uvedeného kodexu. Posledně uvedený pojem se totiž nevztahuje pouze na podvodná jednání, ale zahrnuje jakékoli nesplnění unijních celních předpisů. Pro účely kvalifikace takového nesplnění jako „porušení celních předpisů“ ve smyslu tohoto čl. 42 odst. 1 není důležité, zda k němu došlo úmyslně, z nedbalosti, nebo i bez jakéhokoli zaviněného jednání ze strany dotčeného hospodářského subjektu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2023, J. P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, bod 29 a citovaná judikatura).

46 Z toho vyplývá, že uplatnění sankcí podle článku 42 téhož kodexu se vztahuje na situaci, kdy k porušení ze strany dotčeného hospodářského subjektu došlo z nedbalosti.

47 Pokud jde o důsledky takového porušení, přísluší každému členskému státu, aby v souladu s čl. 42 odst. 1 uvedeného nařízení stanovil účinné, přiměřené a odrazující sankce, zejména v případě uvedení nesprávných informací v celním prohlášení (rozsudek ze dne 23. listopadu 2023, J. P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, bod 30).

48 Při neexistenci harmonizace právních předpisů Unie v oblasti sankcí použitelných v případě nedodržení podmínek stanovených režimem zavedeným těmito právními předpisy mají členské státy pravomoc zvolit si sankce, které považují za vhodné. V souladu s požadavkem přiměřenosti sankcí stanoveným v čl. 42 odst. 1 celního kodexu Unie však správní nebo represivní opatření přijatá na základě tohoto ustanovení nesmějí překračovat meze toho, co je nezbytné k dosažení legitimních cílů sledovaných tímto kodexem, nebo být nepřiměřená vzhledem k těmto cílům (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. června 2023, ZES Zollner Electronic, C-640/21, EU:C:2023:457, body 60 a 61, jakož i citovaná judikatura).

49 Sankce tedy musí být přiměřené závažnosti porušení, které postihují, zejména zajištěním skutečně odrazujícího účinku, přičemž musí respektovat požadavek přiměřenosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. března 2017, Euro-Team a Spirál-Gép, C-497/15 a C-498/15, EU:C:2017:229, bod 42, jakož i ze dne 24. února 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell’Economia e delle Finanze, C-452/20, EU:C:2022:111, bod 39).

50 Tento požadavek je pro členské státy závazný nejen stran vymezení znaků skutkové podstaty přestupku a pravidel týkajících se výše pokut, nýbrž i stran posouzení skutečností, které mohou být zohledněny pro stanovení výše pokuty (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. listopadu 2023, J. P. Mali, C-653/22, EU:C:2023:912, bod 33 a citovaná judikatura).

51 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že pokuta stanovená v čl. 233 odst. 1 celního zákona za správní delikt pašování činí 100 až 200 % celní hodnoty zboží, které je předmětem tohoto deliktu, takže celní orgán může upravit výši této pokuty s přihlédnutím ke všem skutečnostem a okolnostem projednávaného případu, včetně úmyslné nebo nedbalostní povahy spáchaného správního deliktu.

52 Nicméně i s ohledem na zvláštnosti porušení celních předpisů, zejména na jejich značnou četnost a obtížnost jejich odhalování, se pokuta stanovená vnitrostátním právem, jejíž výše se pohybuje mezi 100 až 200 % celní hodnoty zboží, nejeví jako přiměřená závažnosti všech porušení, která postihuje, zejména v případě nesplnění povinností spojených s celními prohlášeními v rámci celního režimu vnějšího tranzitu. Taková sankce totiž překračuje meze toho, co je nezbytné k zajištění toho, aby zboží v tomto režimu nebylo vyjmuto z celního dohledu, a jeví se jako nepřiměřená vzhledem k celnímu dluhu, který vznikl z důvodu vyjmutí zboží nacházejícího se v uvedeném režimu z celního dohledu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. března 2020, Schenker, C-655/18, EU:C:2020:157, body 44 a 46).

53 Toto konstatování platí tím spíše, že se tato sankce připojuje k sankci stanovené v čl. 233 odst. 6 celního zákona, podle kterého bude zboží, které bylo předmětem pašování, zabaveno ve prospěch státu bez ohledu na jeho vlastníka, a pokud toto zboží chybí nebo bylo odcizeno, je pachatel povinen zaplatit částku rovnající se jeho celní hodnotě nebo v případě vývozu hodnotě tohoto zboží. Kumulace sankcí, které jsou uloženy pachateli správního deliktu pašování, totiž může vést k tomu, že mu bude uložena povinnost zaplatit trojnásobek celní hodnoty dotyčného zboží.

54 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku ve věci C-372/23 odpovědět tak, že článek 15 a čl. 42 odst. 1 celního kodexu Unie musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje konstatovat porušení celních předpisů z pouhé nedbalosti spočívající v nedodržení náležité formy celního prohlášení o přepravovaném zboží. Tato ustanovení naproti tomu brání tomu, aby za takových okolností byla pachateli uvedeného porušení uložena správní sankce ve výši odpovídající přinejmenším celní hodnotě zboží, které bylo předmětem tohoto porušení.

K první a druhé otázce ve věci C-717/22 a ke třetí a čtvrté otázce ve věci C-372/23

55 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu ve věci C-717/22, jakož i třetí a čtvrté otázky ve věci C-372/23, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 42 odst. 1 a 2 celního kodexu Unie ve spojení s čl. 17 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která v případě porušení celních předpisů stanoví kromě uložení pokuty i konfiskaci zboží, které je předmětem tohoto porušení. V případě záporné odpovědi si tyto soudy přejí zjistit, zda je taková konfiskace přípustná i v případě, že toto zboží nepatří pachateli porušení.

56 Úvodem, jak bylo uvedeno v bodě 44 tohoto rozsudku, s výhradou ověření, která musí provést předkládající soudy, mělo být zboží dotčené ve věci v původním řízení propuštěno do celního režimu vnějšího tranzitu. V souladu s článkem 158 celního kodexu Unie tedy toto zboží muselo být předmětem celního prohlášení.

57 Po tomto upřesnění, a pokud jde o první část takto přeformulovaných předběžných otázek, je třeba uvést, že čl. 42 odst. 2 tohoto kodexu stanoví, že „[u]platňují-li se správní sankce, mohou mít mimo jiné jednu z těchto forem, případně obě formy: […] peněžní pokuta uložená celními orgány, případně včetně narovnání použitého namísto trestní sankce; […] zrušení, pozastavení nebo změna jakéhokoli povolení, jehož je dotyčná osoba držitelem“.

58 V tomto ohledu pochybnosti předkládajících soudů částečně vycházejí z jejich výkladu tohoto čl. 42 odst. 2 v tom smyslu, že taxativně vyjmenovává správní sankce použitelné v případě porušení celních předpisů.

59 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 63 svého stanoviska, použití výrazu „mimo jiné“ v tomto ustanovení potvrzuje, že výčet těchto správních sankcí není taxativní a členské státy mohou v zásadě stanovit jiné správní sankce než ty, které jsou uvedeny v uvedeném ustanovení, jako jsou opatření spočívající v konfiskaci zboží, které bylo předmětem porušení celních předpisů.

60 Vzhledem k tomu, že celní kodex Unie neharmonizuje sankce použitelné v případě nedodržení ustanovení tohoto kodexu, mohou členské státy provést kumulaci takových správních sankcí, jako jsou sankce dotčené v původním řízení, s výhradou dodržení požadavku přiměřenosti zakotveného v čl. 42 odst. 1 uvedeného kodexu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. března 2020, Schenker, C-655/18, EU:C:2020:157, body 41 a 42, jakož i citovaná judikatura).

61 Pokud jde o otázku, zda článek 42 celního kodexu brání tomu, aby zboží mohlo být konfiskováno, i když nepatří osobě, která se dopustila porušení, Soudní dvůr již rozhodl, že vnitrostátní právní úprava umožňující konfiskaci majetku patřícího třetí osobě v dobré víře použitého ke spáchání trestného činu pašování, je neslučitelná s právem na vlastnictví zaručeným v čl. 17 odst. 1 Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. ledna 2021, Okražna prokuratura – Chaskovo a Apelativna prokuratura – Plovdiv, C-393/19, EU:C:2021:8, bod 56).

62 Naproti tomu konfiskační opatření týkající se výnosu z trestného činu nebo protiprávní činnosti nebo nástroje sloužícího k trestnému činu, který nepatří třetí osobě jednající v dobré víře, jsou součástí právní úpravy užívání majetku ve smyslu čl. 17 odst. 1 třetí věty Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. září 2024, Neves 77 Solutions, C-351/22, EU:C:2024:723, bod 82).

63 K zajištění skutečně odrazujícího účinku režimu správních sankcí za porušení celních předpisů v souladu s požadavkem přiměřenosti musí být pachatelé takových porušení skutečně zbaveni hospodářských výhod vyplývajících z těchto porušení a stanovené sankce musí umožňovat vyvolání účinků přiměřených závažnosti uvedených porušení způsobem, který odradí všechny osoby od porušení téže povahy (obdobně viz rozsudek ze dne 24. února 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell’Economia e delle Finanze, C-452/20, EU:C:2022:111, bod 44).

64 V projednávaném případě ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že zabavené zboží nepatří VU, ale společnosti Sistem Lux. Jak uvedlo zejména celní ředitelství a bulharská vláda ve svých písemných vyjádřeních, je patrné, že tato společnost je příjemcem zboží nebo držitelem tranzitního režimu Unie. V obou těchto případech je tedy povinna dodržovat povinnosti, které vyplývají z článku 233 celního kodexu Unie.

65 Za takových okolností není vyloučeno, že společnost Sistem Lux může být považována za osobu, které musí být v případě nesplnění povinností vyplývajících z tohoto článku 233 přičteno porušení tohoto ustanovení. Předkládajícím soudům přísluší ověřit tyto skutkové okolnosti za účelem prokázání případné odpovědnosti uvedené společnosti.

66 V rámci obou případů uvedených v bodě 64 tohoto rozsudku je třeba konstatovat, že s ohledem na cíl sledovaný celními předpisy, kterým je zabránit protiprávnímu dovozu zboží, které není zbožím Unie, do Unie a bojovat proti podvodům zajištěním řádného výběru dovozního cla za účelem ochrany finančních zájmů Unie (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 15. července 2010,

DSV Road, C-234/09, EU:C:2010:435, bod 33, a ze dne 7. dubna 2022, Kauno teritorinė muitinė, C-489/20, EU:C:2022:277, bod 35), konfiskace tohoto zboží jakožto dodatečná sankce, pokud zboží patří osobě, které lze přičíst porušení celního kodexu Unie, se jeví jako přiměřená, jelikož může dotyčné hospodářské subjekty odradit od porušení povinností vyplývajících z tohoto kodexu a zabránit tomu, aby z něho mohly tyto hospodářské subjekty mít prospěch.

67 Tento výklad je kromě toho podpořen článkem 198 odst. 1 písm. a) celního kodexu Unie, podle kterého „[c]elní orgány přijmou veškerá nezbytná opatření, včetně zabavení […], pro nakládání se zbožím […], nebyla-li splněna jedna z povinností stanovených celními předpisy týkající se vstupu zboží, které není zbožím Unie, na celní území Unie, nebo bylo zboží vyjmuto z dohledu celních orgánů“.

68 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku ve věci C-717/22, jakož i na třetí a čtvrtou otázku ve věci C-372/23 odpovědět tak, že čl. 42 odst. 1 a 2 celního kodexu Unie ve spojení s čl. 17 odst. 1 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která v případě porušení celních předpisů stanoví kromě uložení pokuty i konfiskaci zboží, které je předmětem tohoto porušení, pokud patří osobě, které lze uvedené porušení přičíst, za podmínky, že režim sankcí za toto porušení je jako celek v souladu s požadavkem přiměřenosti.

Ke třetí otázce ve věci C-717/22

69 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu ve věci C-717/22 je, zda čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/212 musí být vykládán v tom smyslu, že se použije na konfiskaci zboží, které je předmětem porušení celních předpisů, pokud toto porušení není trestným činem, ale správním deliktem. V případě kladné odpovědi se tento soud v podstatě táže, zda čl. 1 čtvrtá odrážka tohoto rámcového rozhodnutí a čl. 2 bod 4 směrnice 2014/42 musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že takovou konfiskaci nařizuje správní orgán.

70 V tomto ohledu je třeba uvést, že čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/212 stanoví, že každý členský stát musí přijmout nezbytná opatření, jež mu umožní uložit úplnou nebo částečnou konfiskaci nástrojů trestných činů a výnosů z trestných činů, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby přesahující jeden rok, nebo majetku, jehož hodnota odpovídá těmto výnosům.

71 Ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že věcná působnost tohoto rámcového rozhodnutí je – jak vyplývá rovněž ze samotného názvu téhož rámcového rozhodnutí, který odkazuje na „konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti“, a bodu 1 jeho odůvodnění, jenž odkazuje na „organizovan[ou] trestn[ou] činnost“ – omezena na trestné činy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2023, Otdel „Mitničesko razsledvane i razuznavane“, C-752/21, EU:C:2023:179, bod 40).

72 Kromě toho se uvedená ustanovení týkají pouze trestných činů určité závažnosti, a sice trestných činů, za které lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby přesahující jeden rok (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2023, Otdel „Mitničesko razsledvane i razuznavane“, C-752/21, EU:C:2023:179, bod 41).

73 Pokud jde o pojem „konfiskace“, je třeba v souladu s čl. 14 odst. 1 směrnice 2014/42 odkázat na znění čl. 2 bodu 4 této směrnice, podle kterého se konfiskací rozumí „trvalé odnětí majetku nařízené soudem v souvislosti s trestným činem“ (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2023, Otdel „Mitničesko razsledvane i razuznavane“, C-752/21, EU:C:2023:179, body 42 a 43).

74 Stačí přitom konstatovat, že ve věci v původním řízení byl příkaz ke konfiskaci zboží, které bylo předmětem porušení celních předpisů, vydán na základě řízení správní povahy, které se netýkalo trestného činu, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby přesahující jeden rok, jak vyžaduje čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/212, ani obecně trestného činu.

75 V této souvislosti je třeba upřesnit, že ačkoli správnímu řízení v projednávané věci předcházelo trestní řízení, z předkládacího rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že toto řízení bylo odloženo, takže v době zahájení správního řízení neprobíhalo žádné trestní řízení.

76 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, rovněž vyplývá, že konfiskace dotčeného zboží nebyla ani nařízena „soudem“ ve smyslu čl. 2 bodu 4 směrnice 2014/42, ale celními orgány.

77 Rámcové rozhodnutí 2005/212 se přitom nepoužije, přijímá-li příkaz ke konfiskaci celní orgán v řízení, které se netýká trestného činu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. března 2020, „ Agro In 2001“, C-234/18, EU:C:2020:221, bod 61, a ze dne 9. března 2023, Otdel „Mitničesko razsledvane i razuznavane“, C-752/21, EU:C:2023:179, bod 46).

78 Vzhledem k tomu, že působnost tohoto rámcového rozhodnutí je jasně definována a toto rámcové rozhodnutí bylo přijato za účelem zavedení společných minimálních pravidel v přesně vymezené oblasti, která se ostatně týká spolupráce v trestních věcech, uvedené rámcové rozhodnutí nemůže být z hlediska věcné působnosti ani analogicky použitelné na takovou situaci, o jakou se jedná v původním řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2023, Otdel „Mitničesko razsledvane i razuznavane“, C-752/21, EU:C:2023:179, bod 47).

79 S ohledem na všechny tyto důvody je třeba na třetí otázku ve věci C-717/22 odpovědět tak, že čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2005/212 musí být vykládán v tom smyslu, že se nepoužije na konfiskační opatření přijaté v důsledku porušení celních předpisů, pokud toto porušení není trestným činem, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby přesahující jeden rok, ale správním deliktem.

K nákladům řízení

80 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícími soudy, jsou k rozhodnutí o nákladech řízení příslušné uvedené soudy. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) Článek 15 a čl. 42 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie,

musí být vykládány v tom smyslu, že

nebrání vnitrostátní právní úpravě, která umožňuje konstatovat porušení celních předpisů z pouhé nedbalosti spočívající v nedodržení náležité formy celního prohlášení o přepravovaném zboží. Tato ustanovení naproti tomu brání tomu, aby za takových okolností byla pachateli uvedeného porušení uložena správní sankce ve výši odpovídající přinejmenším celní hodnotě zboží, které bylo předmětem tohoto porušení.

2) **Článek 42 odst. 1 a 2 nařízení č. 952/2013 ve spojení s čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie**

musí být vykládán v tom smyslu, že

nebrání vnitrostátní právní úpravě, která v případě porušení celních předpisů stanoví kromě uložení pokuty i konfiskaci zboží, které je předmětem tohoto porušení, pokud patří osobě, které lze uvedené porušení přičíst, za podmínky, že režim sankcí za toto porušení je jako celek v souladu s požadavkem přiměřenosti.

3) **Článek 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2005/212/SVV ze dne 24. února 2005 o konfiskaci výnosů a majetku z trestné činnosti a nástrojů trestné činnosti**

musí být vykládán v tom smyslu, že

se nepoužije na konfiskační opatření přijaté v důsledku porušení celních předpisů, pokud toto porušení není trestným činem, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby přesahující jeden rok, ale správním deliktem.

Podpisy